

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LVII. Gloriam tribuit Deo, qui per filium suum errantes illuminavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ἡ δὲ φησὶ ἐν ἐπισημοῦσι σωτηριώδη πράξι-
μα κ' εὐνοῦσα τὴν σὴν σφραγίδα παντα-
χρῆ πρὸς ἀλλοτρίω, καλλιπὴς ἡγήσασθαι
ἐστὶ καὶ περὶ τῶν δημοσίων καλῆ χρεία,
τοῖς αὐτοῖς τῆς ἀρετῆς ἐπόμυθος σωθῆμα-
σι, ἐπιτῆς πολεμικῆς πρὸς ἐμὴν διὰ ταῦτά τοι
ἀνέθηκα τὴν ἐμαυτῆ ψυχὴν, ἐρωτῶ κ' φόβω
καθαρῶς ἀνακραθεῖσαι. τὸ μὲν γὰρ ὄνομά σε
ἡρώδης ἀγαπῶ. τὴν δὲ διωκμὴν ἐλαβεῖμαι,
ὡς πολλοὶς τεκμηρίοις εἶδειξας, καὶ τὴν ἐμὴν
πῆν βεβαιότεραν εἰργάσω. ἐπεὶ γομαι γὰρ κ'
τὰς ὡμὰς ἀπὸς ὑποχρῶν τὰς ἐμὰς, τὸν ἀγνώ-
στον οἶκον ἀνασώσασθαι. ὃν οἱ μυσταργί-
οι κ' ἀσεβῆσαι, τῷ ἀτοπήματι τ' καθαι-
ρέσειως ἐλυμνήσαντο.

A mine & sancte Deus. Tuo enim ductu
atque auspicio res salutare suscepī atq;
perfecti. Tuum signum ubique præfe-
rens, victorem exercitum duxi. Et quo-
tiscumque publica exigit necessitas;
tuæ virtutis insignia sequens, adversus
hostes progredior. Has ob causas tibi
animum meum dicavi, amore simul ac
timore probè temperatum. Nam no-
men quidem tuum sincerè diligo: po-
tentiam autem quam multis document-
tis declarasti, & quâ fidem meam con-
firmasti, & quâ religiosè formido. Festino ita-
que meos ipse humeros operi suppon-
ens, ut sanctissimam domum tuam,
quam nefarii illi atque impij scelerata e-
vertione vastarunt, denuo instaurem.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΣ΄.

Ὅτι φησὶ ἔχει μὴν χριστιανὸς εἶναι πάντας, ἢ
ἀναβαλεῖ δέ.

Ἐπινοεῖν σε τὸν λαὸν κ' ἀσασίαςον μένειν
ἐπιθυμῶ, ὑπὲρ ἑ κοινῆ τῆς οἰκεμένης κ'
τὰ πάντων ἀνθρώπων χριστιανῶν. ὁμοίαν τοῖς
πιστεύουσιν οἱ πλανώμενοι χαίροντες λαμβά-
νεύσασιν εἰρήνης τε καὶ ἡσυχίας ἀπόλαυσιν.
αὐτὴ γὰρ ἡ τῆς κοινωνίας ἐπαύρθησις, καὶ
ἡ εὐθείαν ἀγαγεῖν ὁδὸν ἰσχύει. μηδεὶς
τὸν ἕτερον παρενοχλεῖτω. ἕκαστος ὅσπερ ἡ ψυ-
χὴν βελθεῖν, τὸ τοῦ πρᾶξῆται. τὰς δ' εὐφρο-
νίταις πεπεῖσθαι χρεῖ, ὡς ἑτοῖοι μόνοι ἀγίως καὶ
καθαρῶς βιώσασθαι, ἕως αὐτὸς καλεῖς ἐπανα-
παύσασθαι τοῖς σοῖς ἀγίοις νόμοις. οἱ δ' ἐαυτὰς
ἀφελκόντες, ἐχόντων βελθῆται τὰ τ' ψυ-
δολεργίας τεμένη ἡμεῖς ἐχομεν τὸν φαιδρό-
ταλον τῆς ἀληθείας οἶκον, ὅσπερ κ' φύσιν δέ-
δωκας. τὸ τοῦ κακεῖνοις ἐνχομεθα, ἵνα δηλα-
δὴ διὰ τῆς κοινῆς ὁμοιοῖας καὶ αὐτοὶ τὴν θυμη-
δίαν ἀναφέρωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΖ΄.

Ἐπεὶ ἔχει τὸν δὲ ἡφ' ὧν φησὶσαν τὸ πλανώμενος.

Ὅτι γὰρ ἐστὶ καινὸν εἶδος ἐν νεώτερον τὸ καλὸν
ἡμᾶς. ἀλλ' ἔχει τὴν τῶν ὅλων δια-
κόσμησιν παρὶς γε γρηῶν πεπεῖσκαμεν, κ'
ἐπεὶ ποντός σε σεβάσματος ἵετο παρεκελεύ-
σασθαι εὐφάλη τὸ ἀνθρώπινον γένος, πλάναις

C A P U T LVI.

Quomodo omnes quiem Christianos esse opta-
vi, nem nem autem coegit.

Quidem populum tuum pacatè ac
sine ulla seditione degere, pro com-
muni totius orbis & cunctorum morta-
lium utilitate desidero. Qui autem gen-
tilitatis errore implicati sunt, ipsi quoq;
candem cum fidelibus pacis & quietis
oblectationem læti percipiant. Hæc e-
nim communionis ac societatis mutua
reparatio, ad homines in rectam viam
reducendos plurimum valet. Nemo al-
teri molestiam facessat. Quod cuique
libitum fuerit, id agat. Illud tamen a-
pud eos qui rectè sentiunt fixum ratum-
que esse oportet, solos illos sanctè castè-
que esse victuros, quos tu ipse ad hoc
vocavisti, ut sacrosanctis tuis legibus ac-
quiescant. Qui verò seipfos subtrahunt,
habeant sibi mendaciorum delubra,
quando ita volunt. Nos splendidissi-
mam domum veritatis tuæ quam na-
scentibus nobis donavisti, retinemus. Id
ipsum illis quoque optamus: ut scilicet
ex communi omnium consensu atque
concordia maximam capiant volupta-
tem.

C A P U T LVII.

Gloriam tribuit Deo qui per Filium sum
errantes illuminavit.

Neque enim nova ac recens est no-
stra religio: sed ex quo hujus mundi
fabricam aptè dispositam stetit credi-
mus, tu hanc religionem cum debita tui
Numinis observantia instituisti. Porro
humanum genus variis seductum er-

roribus impedit. Sed tu ne hoc malum amplius ingravesceret, per filium tuum splendidissimam attollens facem, cunctos de Numinis tui cultu admonuisti.

παντοίαις παρημέρον· ἀλλὰ σὺ γε δὴ καὶ ἐγὼ ἔβρα μὴ τὸ κακὸν ἴπαι πλέον ἐπέβηται, καὶ θάρρον φῶς ἀναχῶν, ὑπέμνησας ἀπὸ πάντων τῶν πάντας.

CAPUT LVIII.

Iterum Deo gloriam tribuit ex ministerio totius mundi.

HUjus rei fidem faciunt opera tua. Tua nos potestas innocentes efficit ac fideles. Sol & Luna ratis ac definitis cursibus feruntur; nec sine ordine circa mundi totius axem fidera volvuntur. Certa lege recurrunt temporum vices. Tuo verbo stat terra firma soliditas, & venti præstituto tempore moventur, & aquarum impetus irrequieto fluxu prolabitur. Mare immotis continetur terminis. Et quidquid per terras perque Oceanum diffunditur, hoc ad maximos & mirabiles usus fabricatum est. Quod quidem nisi ex voluntatis tuæ arbitrio ita generetur, procul dubio tanta diverfitas, & multiplex divisio potestatis, univerto orbi ac rebus humanis perniciem attulisset. Nam qui adversus se invicem bellum gesserunt, utique gravius adversus humanum genus depugnarent. Quod profectò faciunt, tametsi oculis non cernuntur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΗ.

Δοξολογία πάλιν ἐκ τῶν κοσμητικῶν.

Αἰσῶν πράξεις ταῦτα πρῶται τὰ πᾶσι ἀκράτος ἀνάγκη ἡμᾶς κίψας ἐξγαλῆσαι ἡλιθίου καὶ σελιῆ ἔνομον ἔχουσι τὴν πορείαν. Β εὐδὲ τὰ ἀσέβη ἀτακτῶν ἔχει τὴν ἐκ κοσμητικῶν κινῶν ἀποφορῶν αἱ τῶν καιρῶν ἀμείνων μίμωσ ἀνακυκλῆσαι ἢ τῆς γῆς ἐδραία σῶσαι τὰ σὰ λόγῳ σωθῆσθαι καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἐπαχθέντα καιρῶν ποιεῖται τὴν κίνησιν ἢ τῶν ὑδάτων φορῶν θέρσας ἀπέσειν ἀπλῆστε ματος μύτην ἢ θάλασσα ὄρεσι ἐμπεδῶν λαμπηγῶσι ἔσ' ὅ, τι ἀντὶ τῆς γῆς καὶ τῶν ἀσμάτων συμπαρακίβηται τὸ πᾶν θάυμαται τὰ κ' χρησιμοῖς τεχνάζειν λυσταλείας. ἔσ' ὅ, μὴ κατὰ κρίσιν τ' σῆς βελήσεως ἐπὶ τῶν ἀναμφιδόλως ἀν' ἡ τὸσαῦτα διαφῶν, καὶ πολλῆ τῆς θεοσεβείας διακρίσει, παρὶ τῶν καὶ τοῖς πρᾶγμασιν ἐλυμνησῶ. αἰγὼ ἀπὸ ἑαυτῶν μαχεδόντες, χαλεπώτερον αὐτῶν ἀνθρωπίνῳ ἐμαχέσαντο γῆρι. ὅπερ καὶ ἐμὲ μῆροι πρᾶξι.

CAPUT LIX.

Deum laudat, qui semper bona atque honesta docet.

GRatias tibi plurimas agimus omnium Domine ac summe Deus. Nam quanto magis ex discrepantibus studiis humana natura cognoscitur, tanto magis apud recte sentientes & vere virtutis studiosos, divinæ religionis disciplina stabilitur. Ceterum quisquis curari se non sinit, ne id alii imputet. Quippe medicina quæ præest curationi, palam omnibus proposita est. Illud tantum cavendum est, ne quis eam religionem violet, quam puram & immaculatam esse res ipsæ testantur. Proinde universi fruamur hujus boni nobis indulti consortio, hoc est pacis amœnitate; & animi nostri conscientiam, ab omnibus quæ illi contraria sunt abducamus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΘ.

Δοξολογία εἰς Θεὸν αὐτὸν διδ' ἀσκήσας τὰ κατὰ

Χαίρει σοι πλεῖστη δέσποτα τῶν ἀπάντων. Χμῖνισε Θεεῖ δὲν γὰρ διαφῶν ἀπὸ δισμασιν ἢ ἀνθρωπότης γνωρίζεται, τοσῶν μᾶλλον τοῖς ὀρθότερον φερνῶσιν καὶ γῆρας πμυλομῶν δειξῆσ, τὰ εὖ θείης λόγῳ ματα σωῖσάσαι. πλὴν ὅς τις αὐτῶν ἐπεπνεῶσ κωλύει, ἄλλῳ τῶτο μὴ λογίζεσθαι διατεκνῆ τῶν ἰαμάτων ἀποκαθέρσειματα σιν εἰς τεμφανῆς περὶ κινῶν. μόνον μὴ κατὰ βλαπῆτω τῶν ὅπερ ἀσκήσας τὰ πρᾶγματα παρεχῶσ. χρῆσῶμεθα τῶν πάλιν ἀνθρωπότη εὖ δοθέντι ἀγαθῶσ κλησία, τετῆσ τῶν εἰρήνης καλῶσ χροῖσ τες δηλαδὴ τὴν σωείδῃσιν δὲσ πᾶσιν ἐναντίε.

μ λλϞ